

Regulamin Pracowni Zwierząt Doświadczalnych Uczelnianego Centrum Aparaturowego

§ 1 Postanowienia ogólne

1. Pracownia Zwierząt Doświadczalnych (PZD) jest jednostką podległą administracyjnie pod Uczelniane Centrum Aparaturowe (UCA).
2. Nadrzędnym dokumentem wewnętrznym regulującym ogólne zasady funkcjonowania PZD jest Regulamin UCA, dostępny na stronie internetowej: <http://www.uca.ump.edu.pl/regulaminy/>. Niniejszy regulamin PZD określa szczegółowe zasady funkcjonowania jednostki, wynikające z obowiązujących uregulowań prawnych w obszarze prowadzenia badań na zwierzętach, w szczególności Ustawy dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych oraz Rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie minimalnych wymagań, jakie powinien spełniać ośrodek oraz minimalnych wymagań w zakresie opieki nad zwierzętami utrzymywanymi w ośrodku.
3. Statutowym celem działalności PZD jest zapewnienie zaplecza laboratoryjnego do prowadzenia doświadczeń na zwierzętach jednostkom Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, jak również, w oparciu o odrębne przepisy (na zasadach komercyjnych), innym podmiotom zewnętrznym.
4. PZD ma charakter zwierzętarni bytowo-doświadczalnej oraz hodowlanej. Jako jednostka bytowo-doświadczalna, PZD jest ośrodkiem Użytkownika – Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu i wpisana jest na liście Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod numerem nr 0035. Prócz tego, PZD jest indywidualnym Hodowcą, zarejestrowanym pod numerem 040.
5. PZD jest obiektem podzielonym na tzw. „część brudną” - przed barierą, przystosowaną do utrzymywania zwierząt konwencjonalnych oraz tzw. „część czystą” - za barierą sanitarno-higieniczną, przystosowaną do utrzymywania zwierząt w standardzie SPF (Specific Pathogen Free).
6. PZD jest obiektem przystosowanym do utrzymywania i hodowli wyłącznie zwierząt z gatunków: mysz domowa (*Mus musculus*) i szczur wędrowny (*Rattus norvegicus*).
7. W PZD prowadzone są doświadczenia na zwierzętach wyłącznie w celach naukowych. Jednostka nie przyjmuje zleceń badań o charakterze dydaktycznym.
8. PZD jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach 7.15 – 15.15, przy czym w przypadku czynności lub procedur, które muszą być wykonane poza godzinami pracy jednostki, w tym w weekendy, zezwolenie na to wydaje kierownik UCA, po zasięgnięciu opinii kierownika zwierzętarni, na podstawie pisemnego wniosku osoby zainteresowanej (planującej doświadczenie).
9. Szczegółowe informacje o ofercie naukowej PZD, w tym stosowne dokumenty do pobrania, dostępne są na stronie internetowej UCA pod adresem: <http://www.uca.ump.edu.pl>

§ 2 Zasady prowadzenia doświadczeń na zwierzętach

1. Usługi naukowe świadczone w PZD odbywają się nieodpłatnie, z zastrzeżeniem, że osoba/podmiot zgłaszająca/-y chęć realizacji badań posiada możliwość ich sfinansowania, tj. zakupu zwierząt oraz ich utrzymania w ośrodku, także po zakończeniu badań (np. jeśli będzie to konieczne, do momentu adopcji). Ponadto, osoba zlecająca badanie pokrywa koszty rzeczy zużywalnych niezbędnych do utrzymania zwierząt i wykonywania na nich doświadczeń, w tym koszty ich znakowania oraz środków ochrony osobistej (dla osób niezatrudnionych w PZD).

2. Pozostałe koszty prowadzenia badań na zwierzętach, w tym koszty środków czystościowych i dezynfekcyjnych, niezbędnych do utrzymania należytego standardu sanitarno-epidemiologicznego, utylizacji odpadów weterynaryjnych oraz konserwacji i napraw aparatury badawczej finansowane są z budżetu PZD.
3. Nieodzownym warunkiem prowadzenia badań na zwierzętach w PZD jest uzyskanie zgody na przeprowadzenie tych badań (tzw. Uchwały), wydanej przez Lokalną Komisję Etyczną ds. Doświadczeń na Zwierzętach w Poznaniu (LKE).
4. Osoby pragnące aktywnie uczestniczyć w doświadczeniach na zwierzętach, tj. chcące wykonywać określone procedury i czynności, winne są posiadać stosowne wyznaczenia, wydane przez Pełnomocnika Rektora UMP ds. wydawania zezwoleń na wykonywanie doświadczeń na zwierzętach. W tych wyznaczeniach, PZD UCA powinna być wskazana jako miejsce realizacji badań.
5. Kategorie wyznaczeń, o których mowa powyżej obejmują: planowanie doświadczeń (osoba odpowiedzialna merytorycznie za projekt), wykonywanie doświadczeń, uczestnictwo w doświadczeniach (dotyczy wyłącznie studentów) oraz uśmiercanie zwierząt.
6. Personel PZD posiada wyznaczenia do wykonywania doświadczeń oraz przeprowadzania eutanazji zwierząt, stąd w przypadku zlecenia całości zaplanowanych procedur do realizacji przez pracowników jednostki, posiadanie tych dwóch wyznaczeń przez osoby zgłaszające badania nie jest konieczne.
7. Personel jednostki posiada także wyznaczenia do sprawowania opieki nad zwierzętami utrzymywanymi w ośrodku oraz do nadzoru nad osobami sprawującymi tę opiekę oraz nad dobrostanem zwierząt.
8. W przypadku korzystania przez osoby niezatrudnione w PZD ze znajdującej się w jednostce aparatury badawczej, osoby te są zobowiązane do odbycia szkolenia z obsługi danego urządzenia, potwierdzonego przez pracownika PZD (załącznik nr 2 do Regulaminu UCA).
9. Sugerowana kolejność czynności, które osoba zlecająca badania winna przedsięwziąć celem efektywnego zawiązania współpracy z PZD UCA jest następująca:
 - a) Rozmowa wstępna z kierownikiem zwierzętarni, w której osoba planująca przeprowadzić badania na zwierzętach uzyskuje informacje o możliwości wykonania tych badań i dokonuje wstępnej rezerwacji terminu, pomieszczeń i klatek (konieczne jest zadeklarowanie orientacyjnej długości trwania doświadczenia, gatunku i liczby zwierząt oraz planowanego punktu końcowego doświadczenia).
 - b) W przypadku wstępnej akceptacji proponowanych badań, osoba planująca doświadczenie składa wniosek do LKE, a jego kopię deponuje u kierownika zwierzętarni. Prócz tego wniosku należy przekazać kierownikowi zwierzętarni kopie wyznaczeń wszystkich osób chcących aktywnie uczestniczyć w czynnościach i procedurach na zwierzętach.
 - c) Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku przez LKE i uzyskaniu stosownej Uchwały, osoba planująca badanie lub kierownik jednostki, w której ta osoba jest zatrudniona składa na ręce kierownika UCA formularz zgłoszenia badania do realizacji w UCA (do pobrania ze strony <http://www.uca.ump.edu.pl/regulaminy/>), do którego dołącza Uchwałę LKE.
 - d) Data realizacji badań, która winna być wpisana w formularzu współpracy z UCA powinna być zgodna z okresem czasowym realizacji badań, na który uzyskano zgodę LKE. Jeśli jednak rzeczywista realizacja badań nie obejmuje całego okresu zawartego w Uchwale LKE, osoba odpowiedzialna za projekt (planujący) zobowiązana jest ustalić z kierownikiem zwierzętarni jak długo i w jakim okresie badania mają zostać wykonane. Informacja ta powinna zostać odnotowana w formularzu współpracy z UCA.
 - e) Skład osobowy zespołu realizującego projekt w PZD podany w formularzu współpracy z UCA powinien być zgodny z danymi wskazanymi we wniosku do LKE.
 - f) Kierownik UCA podejmuje decyzję o przyjęciu lub odrzuceniu wniosku o realizację badań w porozumieniu z kierownikiem zwierzętarni, na podstawie oceny aktualnych możliwości

- kadrowo-sprzętowych jednostki. Decyzję przekazuje osobie zlecającej badania, nie później niż w ciągu 14 dni od daty wpłynięcia wniosku.
- g) W przypadku wpłynięcia kilku zgłoszeń o realizację badań w PZD, które to badania pozostają ze sobą w kolizji czasowej, pierwszeństwo uzyskują te wnioski, które posiadają wcześniejszą datę na Uchwale LKE. W przypadku zaistnienia takiej sytuacji, osoby, których badania muszą zostać odroczone ze względu na brak możliwości ich realizacji w danym czasie zostają poinformowane przez kierownika zwierzętarni o pierwszym możliwym terminie przyjęcia zwierząt i rozpoczęcia doświadczeń. Stosowna adnotacja zostają umieszczona na formularzu współpracy z UCA i potwierdzona przez kierownika zwierzętarni. W przypadku zgłoszeń mających tę samą datę na Uchwale LKE, pierwszeństwo uzyskuje wniosek, który został wcześniej zgłoszony do LKE.
 - h) Na podstawie zadeklarowanego w formularzu współpracy z UCA czasu realizacji badań, kierownik zwierzętarni w sposób wiążący rezerwuje pomieszczenia i klatki dla zwierząt, ustalając z planującym badanie szczegóły realizacji projektu (zamówienia, los zwierząt, zasady pracy w PZD itp.).
 - i) Na około 1 miesiąc przed ustalonym terminem rozpoczęcia badań, osoba planująca doświadczenie potwierdza u kierownika zwierzętarni gotowość do rozpoczęcia badań oraz informuje o terminie dostawy zwierząt.
 - j) W przypadku negatywnego rozpatrzenia wniosku przez LKE, osoba planująca badanie jest zobowiązana poinformować kierownika zwierzętarni o tym fakcie, w wyniku czego następuje anulowanie poczynionych wstępnie rezerwacji. Obowiązkiem kierownika zwierzętarni jest wtedy niezwłoczne zniszczenie dokumentacji dotyczącej badania, chyba, że osoba zlecająca badanie zażyczy sobie inaczej (np. na poczet powtórnego składania wniosku).
10. W PZD mogą być realizowane projekty naukowe z wykorzystaniem zwierząt zakupionych wyłącznie od certyfikowanych hodowców i dostawców (wpisanych na listę MNiSW).
 11. Na osobie planującej doświadczenie spoczywa obowiązek merytorycznego nadzoru nad realizacją badań, który to obowiązek powinien być realizowany w ścisłym porozumieniu z kierownikiem zwierzętarni, odpowiedzialnym za dobrostan zwierząt w jednostce.
 12. Do obowiązków osoby planującej badanie należy dokumentowanie wszystkich czynności i procedur wykonywanych na zwierzętach, tak aby możliwe było odtworzenie losów każdego osobnika od chwili jego przyjęcia do zwierzętarni, aż do momentu zakończenia badań (niezależnie od rodzaju punktu końcowego).
 13. Na wniosek kierownika zwierzętarni, osoba planująca badania jest zobowiązana udostępnić informacje dotyczące losów poszczególnych zwierząt. Kopię dokumentacji dotyczącej całego projektu, osoba planująca badanie jest zobowiązana przekazać kierownikowi zwierzętarni niezwłocznie po zakończeniu badań.
 14. Kierownik zwierzętarni zobowiązany jest do prowadzenia dokumentacji doświadczenia, a w szczególności do prowadzenia ewidencji zwierząt, odnotowywania warunków środowiskowych, w których zwierzęta bytują, procedur związanych z opieką nad nimi oraz stanu ich zdrowia.
 15. Dokumentacja, o której mowa w punktach 12 i 14 przechowywana jest przez okres 3 lat od daty dokonania ostatniego wpisu.
 16. Kontrolę stanu zdrowia zwierząt utrzymywanych w ośrodku przeprowadza lekarz weterynarii, zatrudniony w Uniwersytecie Medycznym w Poznaniu. Kontrole te odbywają się w sposób okresowy lub na wniosek kierownika zwierzętarni.
 17. Funkcję doradczą i kontrolną w stosunku do warunków utrzymywania zwierząt w PZD oraz do prawidłowości przeprowadzania na nich czynności i procedur pełni Pełnomocnik Rektora ds. Dobrostanu Zwierząt.
 18. W przypadku konieczności uzyskania zgody na użycie środków farmakologicznych objętych nadzorem Wojewódzkiego Inspektoratu Farmaceutycznego (np. celem przeprowadzenia eutanazji), obowiązek jej pozyskania spoczywa na osobie planującej doświadczenie.

19. Badacze realizujący projekty naukowe w PZD mogą skorzystać z zaplecza laboratoryjnego UCA w ramach jednego zgłoszenia współpracy.
20. Każdorazowo, osoby uczestniczące w doświadczeniach, lecz nie zatrudnione w PZD zobowiązane są do wpisania się do księgi wejść i wyjść, dostępnej u kierownika zwierzętarni.
21. Zasady pracy w PZD oparte są o szczegółowe wytyczne, sformułowane w instrukcjach stanowiskowych, opublikowanych na stronie www.uca.ump.edu.pl. Badacze nie zatrudnieni w PZD/UCA, prowadzący badania na terenie PZD zobowiązani są do zapoznania się z tymi instrukcjami i zgodnego z nimi postępowania.
22. W kwestiach nie objętych niniejszym Regulaminem i/lub Regulaminem UCA, ostateczną decyzję podejmuje Kierownik UCA.